

Sygn. akt III AUa 892/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Pasek
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: p.o. protokolanta sądowego Sylwia Zawadzka	

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2018 r. w Lublinie

sprawy R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty socjalnej

na skutek apelacji R. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 5 września 2017 r. sygn. akt VIII U 277/15

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Małgorzata Pasek Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 892/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 stycznia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił R. S. prawa do renty socjalnej.

W uzasadnieniu wskazał, iż Komisja Lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzeczeniem z dnia 7 stycznia 2015 roku ustaliła, że wnioskodawczyni jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, jednak niezdolność nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole przed 25 rokiem życia, to jest w okresie od (...)do 29 kwietnia 1979 roku.

R. S. złożyła odwołanie od powyższej decyzji, domagała się jej zmiany poprzez ustalenie prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu podniosła, że schorzenia, na które cierpi powstały przed 18 rokiem życia i spowodowały całkowitą niezdolność do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 5 września 19 maja 2017 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

R. S. urodziła się w dniu (...), ma wykształcenie podstawowe. W roku szkolnym 1977/1978 była uczennicą I klasy (...) Szkoły Zawodowej w Zespole Szkół nr (...) im. M. D. w P.. W dniu 6 listopada 2014 roku wystąpiła z wnioskiem o prawo do renty socjalnej. Lekarz Orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Komisja Lekarska rozpoznali u wnioskodawczynie reumatoidalne zapalenie stawów, przebytą operację przepukliny dysku w 2008 roku, niewydolność krążenia mózgowego, zaburzenia lipidowe, przebytą cholecystektomię i stwierdzili całkowitą niezdolność do pracy, przy czym nie pozostawała ona w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej- przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej, to jest w okresie od 30 kwietnia 1969 roku do 29 kwietnia 1979 roku. Powyższe orzeczenie stało się podstawą wydania zaskarżonej decyzji.

R. S. cierpi z powodu reumatoidalnego zapalenia stawów ze zniekształceniami stawów uniemożliwiającymi samodzielne poruszanie się, niewydolność krążeniowo-mózgową, dyskopatię (...)leczoną operacyjnie w 2008 roku bez nawrotu i objawów neurologicznych, nadczynności tarczycy w wywiadzie, zapalenia błony śluzowej żołądka po (...) oraz stanu po usunięciu pęcherzyka żółciowego. Schorzenie neurologiczne i reumatologiczne spowodują całkowitą niezdolność do pracy w znaczeniu rentowym na stałe, od dnia 1 maja 2010 roku, a także niezdolność do samodzielnej egzystencji co najmniej na okres dwóch lat do dnia 31 sierpnia 2017 roku. Całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności funkcjonowania organizmu powstałym w okresie do dnia 30 kwietnia 1979 roku lub w okresie nauki.

W latach 1978-1984 roku R. S. była leczona z powodu nadczynności tarczycy, przyjmowała preparat M.. Schorzenia gastrologiczne oraz endokrynologiczne nie spowodują całkowitej niezdolności do pracy.

Zgromadzone w sprawie dowody, w tym zgromadzoną dokumentację medyczną i opinie biegłych sądowych Sąd uznał za przekonujące. W całości podzielił opinie biegłych lekarzy sądowych z zakresu neurologii, reumatologii, gastrologii i endokrynologii w zakresie występowania u wnioskodawczynie opisanych w opiniach schorzeń oraz stopnia zawansowania i wpływu na zdolność do pracy.

Opinie biegłych sądowych są w pełni logiczne i przekonująco uzasadnione z powołaniem argumentacji medycznej, analizy procesu leczenia, zostały sporządzone przez lekarzy specjalistów z zakresu schorzeń występujących u wnioskodawczynie w oparciu o szczegółową analizę danych z akt sprawy, dokumentacji medycznej R. S., w tym również karty leczenia ambulatoryjnego z Poradni(...)oraz z Poradni (...), karty leczenia ambulatoryjnego od lekarza rodzinnego, karty informacyjne z hospitalizacji na Oddziale (...) w P., wyników badań. Z wywołanych opinii wynika, że wnioskodawczynie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i aktualnie wymaga opieki osób drugich. Schorzeniem wiodącym jest reumatoidalne zapalenie stawów z dużego stopnia uszkodzeniem narządów ruchu. Brak jest jednak dokumentacji medycznej, świadczącej o procesie leczenia wnioskodawczynie przed datą ukończenia 18 roku życia, która dowodziłaby istnienia schorzeń i niesprawność organizmu, która skutkuje całkowitą niezdolnością do pracy (opinia k. 31). Dostarczona dokumentacja medyczna z leczenia neurologicznego datuje się od 8 czerwca 2001 roku, z kolei dokumentacja z leczenie reumatoidalnego od 23 listopada 2009 roku (opinia k. 37).

Odnosząc się do zaświadczenia lekarskiego dr Z. N. wydanego w dniu 2 marca 1991 roku z którego wynikało, że wnioskodawczynie była leczona z powodu nadczynności tarczycy i nerwicy wegetatywnej w latach 1978-1984 biegły endokrynolog wskazywał, że nadczynność tarczycy leczona w latach 1978-1984 nie była przyczyną całkowitej

niezdolności do pracy. Także jak wynika z opinii neurologa stan neurologiczny nie sprowadza tej niezdolności obecnie. Poza tym brak jest innej dokumentacji medycznej przed ukończeniem 18 roku życia, która świadczyłaby o istnieniu schorzenia powodującego całkowitą niezdolność do pracy.

Sąd wskazał, że cały przebieg leczenia wnioskodawczynie, jaki został udokumentowany w toku postępowania, był w polu widzenia biegłych sądowych. Biegli dokonali oceny kompleksowej oceny stanu zdrowia, mając na uwadze nie tyle samo występowanie schorzenia, ale stopień dysfunkcji organizmu jaki schorzenia wnioskodawczynie sprowadzają oraz okres powstania naruszenia sprawności funkcjonowania organizmu.

Sąd podniósł, iż argumenty podniesione w pismach procesowych wnioskodawczynie oraz przez jej pełnomocnika na rozprawie w dniu

18 kwietnia 2017 roku w zakresie okresu powstania naruszenia sprawności funkcjonowania organizmu sprowadzającego całkowitą niezdolność do pracy nie przekonują, stanowią polemikę z opiniami biegłych, bez oparcia w dowodach leczenia. Sąd zaznaczył, iż wnioskodawczynie, podnosząc, że w okresie od 21 kwietnia 1979 roku do 30 kwietnia 1979 roku była hospitalizowana na Oddziale (...) w P. (k. 129-130), nie przedłożyła na powyższą okoliczność karty informacyjnej, a jedynie uwierzytelnioną kserokopię z której wynikało, że we wskazanym okresie pozostawała w leczeniu szpitalnym. Przedłożony dokument poświadczający pobyt w placówce medycznej nie może mieć wpływu na ocenę stanu zdrowia wnioskodawczynie bowiem nie obrazuje schorzenia jego istoty, stopnia nasilenia i procesu leczenia.

Sąd uznał, że odwołanie nie jest zasadne. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (Dz.U. 2013 poz. 982 tekst jednolity ze zmianami) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonywane jest na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwanej dalej ustawą emerytalną (Dz.U. 2017, poz. 1383 tekst jednolity ze zm.). Dla nabycia prawa do renty socjalnej, wymagane jest aby naruszenie sprawności organizmu powstało w okresach uprawniających do tej renty, a nadto, by obecnie skutkowało istnieniem całkowitej niezdolności do pracy. W świetle zgromadzonych dowodów niewątpliwie jest, iż wnioskodawczynie od wielu lat cierpi na poważne schorzenia, które sprowadzają całkowitą niezdolność do pracy. Nie jest przy tym kwestionowane w sprawie, że w dacie złożenia wniosku o rentę socjalną R. S. była osobą całkowicie niezdolną do pracy, jednakże ten stopień niezdolności biegli datowali od 1 maja 2010 roku, a więc po ukończeniu przez nią 18 roku życia i w czasie, gdy nie uczęszczała już do szkoły.

Stan zdrowia wnioskodawczynie czyni wymienioną całkowicie niezdolną do pracy. Całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje jednak w związku z naruszeniem sprawności funkcjonowania organizmu powstałym w okresie do dnia 30 kwietnia 1979 roku lub w okresie nauki. Wnioskodawczynie nie spełnia tym samym wszystkich warunków do ustalenia prawa do renty socjalnej.

Dodatkowo sąd podniósł, iż oceny powyższej w żadnej mierze nie podważa fakt, iż R. S. ma ustalony znaczny stopień niepełnosprawności na stałe. Niepełnosprawność nie jest pojęciem tożsamym z niezdolnością do pracy.

Z tych względów i na mocy powołanych przepisów oraz na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawczynie jako niezasadne.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją w całości przez pełnomocnika wnioskodawczynie.

Apelacja zarzuca, że wyrok sądu jest niesprawiedliwy, nie uwzględnia wszystkich faktów oraz błędną ocenę stanu zdrowia dokonaną przez biegłych. Skarżący podnosi, że nie uwzględniono zaświadczenia lekarskiego dr Z. N. wydanego w dniu 2 marca 1991 roku z którego wynikało, że wnioskodawczyni była leczona z powodu nadczynności tarczycy i nerwicy wegetatywnej.

Skarżący domaga się zmiany wyroku i przyznania prawa do renty socjalnej.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu było, czy wnioskodawczyni spełniła wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie prawa do renty socjalnej, a wynikające z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, w tym, czy całkowita niezdolność do pracy wnioskodawczyni pozostaje w związku z naruszeniem sprawności funkcjonowania organizmu powstałym w okresie do dnia 30 kwietnia 1979 roku lub w okresie nauki. W powyższym zakresie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy prawidłowo zgromadził i ocenił materiał dowodowy, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie ustalonych w konsekwencji Sąd odwoławczy, oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne i prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, uznał je za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego. faktów, które uzasadniałyby ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (Dz.U. 2013 poz. 982 tekst jednolity ze zmianami) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Nie jest kwestionowane w sprawie, że w dacie złożenia wniosku o rentę socjalną R. S. była osobą całkowicie niezdolną do pracy, jednakże ten stopień niezdolności, jak wynika z opinii, biegli datowali od 1 maja 2010 roku, a więc po ukończeniu przez nią 18 roku życia i w czasie, gdy nie uczęszczała już do szkoły.

Jak wynika z opinii biegłych stwierdzone u wnioskodawczyni schorzenie neurologiczne i reumatologiczne spowodują całkowitą niezdolność do pracy w znaczeniu rentowym na stałe, od dnia 1 maja 2010 roku która jednak nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności funkcjonowania organizmu powstałym w okresie do dnia 30 kwietnia 1979 roku lub w okresie nauki. Schorzenia gastrologiczne oraz endokrynologiczne, nie spowodują całkowitej niezdolności do pracy.

Podzielone przez sąd I instancji, opinie biegłych sądowych są w pełni logiczne i przekonująco uzasadnione z powołaniem argumentacji medycznej, analizy procesu leczenia, zostały sporządzone przez lekarzy specjalistów z zakresu schorzeń występujących u wnioskodawczyni. Zostały wydane w oparciu o szczegółową analizę danych z akt sprawy i, dokumentacji medycznej w tym również karty leczenia ambulatoryjnego z Poradni(...)oraz z Poradni (...), karty leczenia ambulatoryjnego od lekarza rodzinnego, karty informacyjne z hospitalizacji na Oddziale (...)

w P., wyników badań.

Jak wynika z dokonanych ustaleń brak jest dokumentacji medycznej, świadczącej o procesie leczenia wnioskodawczyni przed datą ukończenia

18 roku życia, która dowodziłaby istnienia schorzeń i niesprawność organizmu, która skutkuje całkowitą niezdolnością do pracy. Dostarczona dokumentacja medyczna z leczenia neurologicznego datuje się od 8 czerwca 2001 roku, z kolei dokumentacja z leczenia reumatoidalnego od 23 listopada 2009 roku.

Biegli sądowi dokonali oceny analizując przebieg procesu chorobowego na przestrzeni lat, jak i wpływu na zdolność do podjęcia zatrudnienia.

Wbrew twierdzeniom apelacji, sąd I instancji odniósł się też do zaświadczenia lekarskiego dr Z. N. wydanego w dniu 2 marca 1991 roku z którego wynikało, że wnioskodawczyni była leczona z powodu nadczynności tarczycy i nerwicy wegetatywnej w latach 1978-1984, wskazując, że biegły endokrynolog wskazywał, że nadczynność tarczycy leczona w latach 1978-1984 nie była przyczyną całkowitej niezdolności do pracy. Także jak wynika z opinii neurologa stan neurologiczny samodzielnie nie spowodował tej niezdolności. Jak wskazywano, brak jest innej dokumentacji medycznej przed ukończeniem 18 roku życia, która świadczyłaby o istnieniu schorzenia powodującego całkowitą niezdolność do pracy.

Cały przebieg leczenia wnioskodawczyni, jaki został udokumentowany w toku postępowania, był w polu widzenia biegłych sądowych. Biegli mieli na uwadze dowody leczenia, zaświadczenia jakie wnioskodawczyni złożyła w toku postępowania. Biegli sądowi dokonali oceny kompleksowej oceny stanu zdrowia, mając na uwadze nie tyle samo występowanie schorzenia, ale stopień dysfunkcji organizmu jaki schorzenia wnioskodawczyni spowodują oraz okres powstania naruszenia sprawności funkcjonowania organizmu.

Dla nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, aby przyczyna naruszenia sprawności organizmu osoby ubezpieczonej (choroba) - powodująca całkowitą niezdolność do pracy - powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o rencie socjalnej. Przesłanki nabycia prawa do renty socjalnej nie są więc spełnione zarówno wtedy, gdy naruszenie sprawności organizmu powstało w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o rencie socjalnej, ale nie spowodowało całkowitej niezdolności do pracy, jak i wtedy, gdy określone naruszenie sprawności organizmu spowodowało całkowitą niezdolność do pracy, ale powstało po upływie okresów wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o rencie socjalnej (wyrok SN z dnia 26 lipca 2011 r., I UK 6/11, LEX nr 1026617). Ustalenie spornej okoliczności wymagało wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 § 1 k.p.c. Sąd orzekający nie może dokonywać ustaleń w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych w oderwaniu lub z pominięciem dowodu z opinii biegłych.

Wszystkie niezbędne przesłanki dla nabycia prawa do renty normuje art. 4 ustawy o rencie socjalnej. W świetle powołanego przepisu nie ma znaczenia akcentowana w apelacji okoliczność, że wnioskodawczyni jest osobą obecnie bardzo schorowaną i wymagającą na stałe pomocy innych osób. Stąd argumentacja apelującego powołującego się na zły stan zdrowia, orzeczony stopień niepełnosprawności na stałe nie daje podstaw do uznania rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego za wadliwe.

Zaskarżony wyrok odpowiadał prawu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.
